

Moss kommune

Det kongelige kunnskapsdepartement

PB 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.: 201004890

Vår ref.: 11/4638/ECH

Dato: 28.01.2011

Høring fra Moss kommune - Med forskertrang og lekelyst - Systematisk pedagogisk tilbud til alle førskolebarn

Vedlagt følger Moss kommunes uttalelse på NOU 2010:8 Med forskertrang og lekelyst. Høringen er et resultat av drøftinger hvor virksomhetslederne i barnehager eiet av Moss kommune har deltatt sammen med barnehageadministrasjonen.

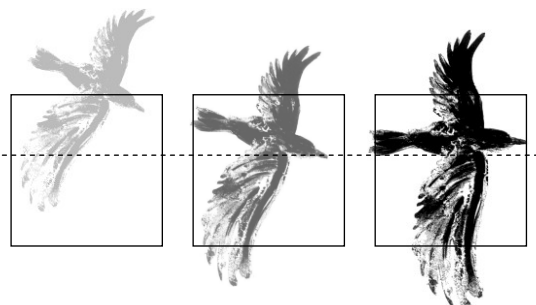
Kommunalavdeling kultur og oppvekst
Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent av
Bjørn Olavesen
Kommunalsjef

Eva Christiansen
Rådgiver barnehage (tif)

Fagområde barnehage

Rådhuset postboks 175, 1501 Moss T 69 24 80 00 F 69 24 80 01
E post@moss.kommune.no I www.moss.kommune.no
Org.nr. Bankkonto 6118 05 53001

Høring NOU 2010:8 Med forskertrang og lekelyst – uttalelse fra Moss kommune

Moss kommune vil her kommentere utvalgets anbefalinger slik de kommer til uttrykk i høringsutkastets kapittel 12.

12.1 Obligatorisk barnehage

Moss kommune støtter forslaget om at barnehagetilbudet fortsatt skal være frivillig.

12.2 Gratis barnehage og 12.7 Styring av sektoren og foreldrebetaling

Utvalget foreslår i kapittel 12.2. (gratis 20 timers tilbud per uke for 3-5 åringer) og 12.7 (sterkere statlige regulering av moderasjonsordninger for foreldrebetaling) ordninger som vil være økonomisk ressurskrevende for staten, men som vil gi rimeligere barnehagetilbud.

Moss kommune mener det er grunn til å vurdere hvilken ordning som vil gi størst effekt og som vil gi best mulig uttelling ift utvalgets mål (se også kommentarer under 12.3 Organisering av tilbudet). Moss kommune ønsker at det skal vurderes om midlene som disse ordningene vil kreve, kan benyttes på andre måter, for eksempel til å redusere foreldrebetalingen for alle.

Selv om det ikke er noen garanti for at alle barn vil benytte et barnehagetilbud, vil ordninger som reduserer foreldrebetalingen etter all sannsynlighet føre til at flere bruker tilbudet. Moss kommune mener at et rimeligere tilbud bør omfatte alle barn i førskolealder, ikke bare 3-5 åringene slik forslaget om gratis tilbud ligger fra utvalgets side. Dette vil gi større mulighet for tidlig hjelp til barn med særskilte behov. Grupper av barn man ønsker skal benytte et barnehagetilbud tidlig, får større mulighet til å gjøre seg nytte av en barnehageplass.

Etablering av ordninger som medfører større bruk av barnehagetilbudet vil gi utfordringer for kommunen i forhold til kommunens plikt til å tilby nok barnehageplasser. I tillegg kan det gi utfordring til enkelte kommuner med tanke på pedagogbemanningen.

Ved innføring av ordninger som vil medføre at flere barn vil benytte barnehagetilbudet, må de ikke-kommunale barnehagene ansvarliggjøres. Som eksempel kan nevnes at per januar 2011 er det i Moss ca 55 barn i alderen 3-5 år som ikke benytter barnehage eller står på venteliste til barnehage. Det antas at mange av disse barna vil benytte et billigere/gratis tilbud. Det er urimelig at kommunene vil måtte håndtere dette uten bistand fra de ikke-kommunale barnehagene. Slik det nå er behøver ikke de ikke-kommunale barnehagene forholde seg til barn med rett til plass. Sett i lys av likeverdig økonomisk behandling må de ikke-kommunale barnehagene ha plikt til å tilby plasser til barn med rett før de kan ta inn barn uten rett.

En innføring av rimeligere tilbud vil medføre behov for flere plasser og økt pedagogbemanning. Det forutsettes at det fremdeles vil være finansieringsordninger som stimulerer til fortsatt utbygging og økt utdanningskapasitet.

12.3 Organisering av tilbudet

Moss kommune mener at tilbud tuftet på barnehageloven må tilbys i barnehagen og ikke som et særegent tilbud.

Moss kommune ser at et gratis tilbud på 20 timer i uken kan gi uheldige konsekvenser. Moss kommune er redd for at innføring av et gratis tilbud vil medføre en "kjernetid" fire timer daglig, noe som igjen kan føre til en holdning om at det er da den pedagogiske virksomheten foregår. Forventningene til tilbudet vil være stort og det kan bli hektiske dager i barnehagene. Spørsmålet blir om man ønsker en slik utvikling, eller legge til rette for at den pedagogiske virksomheten strekker seg over hele dagen i en mer rolig rytme.

Det kan være en fare at barn som nå har hel plass vil redusere sitt barnehagetilbud til kun å omfatte et gratis tilbud. Ved å innføre et gratis tilbud for 3-5 åringer gir staten uheldige signaler om at 20 timer barnehagetilbud i uka er nok som et pedagogisk tilbud (resten er tilsyn) og at barnehage er viktigst for barn over 3 år. Er dette ønskelig?

Utvalget mener at et gratis tilbud må tilpasses lokalt. Organiseringen er i alle tilfelle en utfordring. Det kan bli en fortetting av barn i tiden der alle er tilstede. Barnehagene er i utgangspunktet fullt besatt – hele dagen. Selv om man antar at noen barn vil gå fra heltidsplass til kun et fire-timers opphold, vil det kunne bli krevende å finne gode, fleksible ordninger slik at barnehagens kapasitet blir best mulig utnyttet. Skal barna med gratis tilbud komme på "toppen" av alle heldagsbarna? Skal man redusere antall heldagsbarn for å ta i mot barn på korttid? Det vil bety at barnehagen går med ledig kapasitet morgen og kveld, i hvert fall dersom gjeldene norm for leke- og oppholdsareal videreføres.

Eventuelle økonomiske konsekvenser må tas høyde for av staten.

12.3.1 Samarbeid med andre instanser

Moss kommune støtter forslaget om at alle barnehager skal ha tilknytning til et tverrfaglig samarbeidsteam. De offentlige instanser som yter tjenester til førskolebarn må arbeide helhetlig sammen, noe som krever et godt samarbeid og god samhandling de ulike instansene i mellom. Ved gjennomføring av forslag 12.3.1 er det lagt godt til rette for et slikt samarbeid. Dette vil også ha betydning for forslagene i kapittel 12.3.2.

12.3.2 Samarbeid med foreldrene

Forslagene støttes. Foreldrene er de viktigste samarbeidspartnere i barnehagen. Gjennom de foreslåtte tiltakene vil man kunne sikre informasjon om rettigheter, muligheter, ansvar og plikter samtidig som man legger til rette for å støtte foreldrene i deres oppdragerrolle.

12.4 Barnehagens innhold og oppgaver

12.4.1 Målformuleringer i rammeplanen og 12.4.2 Fra plan til praksis

Moss kommune sier seg enig i forslagene som sikrer et mer systematisk barnehagetilbud for alle barn. Tydelige målformuleringer om hvilket utbytte barn skal ha av barnehageoppholdet imøteses og vil bidra til at barnehagens oppdrag tydeliggjøres. Samtidig vil det bli klarere hva personalet skal vurdere. Moss kommune er imidlertid skeptisk til at barn skal sette mål for egen læring. Dette er et ansvar som foreldre og personalet må ta i samarbeid. Målene må settes innenfor rammene av barnehagens oppdrag og mandat og tiltakene må styres slik at målene nås. Det er vanskelig for små barn å se egne behov for deretter å utforme selvstendige mål. Det må alltid være de voksnes ansvar å kartlegge det enkelte barns behov, men barna kan involveres i tiltakene og aktivitetene som skal til for å nå målene.

Moss kommune støtter fullt ut enhver tydeliggjøring i rammeplanen. Ikke bare bør det stilles større krav til årsplansarbeid og progresjon, men også til vurderingsarbeidet. Tydeligere krav til mål, planlegging, progresjon vil tydeliggjøre og lette arbeid med dokumentasjon og vurdering og vil forhåpentligvis føre til mer systematisk arbeid.

12.4.3 Skoleforberedende aktiviteter og 12.6 Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole

Barnehagens helhetlige læringssyn med vekt på lek, hverdagsaktiviteter og formell og uformell læring må ligge til grunn for arbeidet med de eldste barna. Moss kommune imøteser en konkretisering av innholdet i de skoleforberedende aktivitetene. Dette må imidlertid sees i sammenheng med utredningens kapittel 12.6 om samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole. Innholdet i barnehagens pedagogiske opplegg for de eldste barna nedfelt i rammeplanen må sees i sammenheng med læreplanverket. Barnehagen og skolen må samkjøre og samarbeide om sitt pedagogiske arbeid slik at barna opplever en reell sammenheng mellom barnehage og skole. For å få kjennskap til hverandres mål, oppdrag og

metoder er det viktig at det innføres en plikt til samarbeid i regelverk og planverk for både barnehage og skole og at det legges til rette for hospitering både i utdanningene og i yrkeslivet slik utvalget foreslår.

12.4.4 Tilpasset tilbud og identifisering av barn med særlige behov

Moss kommune støtter utvalgets vekt på tidlig intervensjon og behovet for et systematisk arbeid i forhold til kartlegging og iverksetting av tiltak. Kartleggingen bør foretas i barns naturlige miljø og av kompetente personer.

Kartleggingsverktøy må utarbeides, tid og ressurser må avsettes og kompetanseheving må finne sted dersom utvalgets tretrinnsmodell skal gjennomføres.

Moss kommune forutsetter at dette medfører økte bevilgninger til sektoren.

12.5 Personalet i barnehagen

De siste årene har kravene til barnehagens innhold, planlegging, dokumentasjon, vurdering, samarbeid med andre instanser og foreldre m.m. stadig økt. Det er nødvendig med høy grad av bevissthet og kompetanse hos de ansatte. Med utvalgets forslag blir det ennå tydeligere krav til hvilket utbytte barnehageoppholdet skal ha for barna. Moss kommune støtter utvalgets forslag når det gjelder kompetanse og kvalifikasjonskrav til ansatte. Videre er det av stor betydning av man ser på innholdet i førskolelærerutdanningen slik at pedagogene har større og bedre kunnskap på områder hvor det nå er for dårlig kompetanse jf. utvalgets kartlegginger og ikke minst NOKUTs evaluering av førskolelærerutdanningen.

Kompetanse hos personalet er meget viktig, men også tid til å gjennomføre alle oppgaver tilfredsstillende. Det er grunn til å vurdere hva som er "tilfredsstillende bemanning" ut fra de økte kravene.

Moss kommune støtter forslaget om at man bør fjerne muligheten til varig dispensasjon fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder. Adgangen til midlertidig dispensasjon kan med fordel innskjerpes, men en total fjerning av muligheten må vurderes nøye ift førskolelæremangelen og i lys av at det foreslås at 50 % av personalet skal ha førskolelærerutdanning.

Moss kommune støtter forslaget om lovfestet krav om barnehagefaglig kompetanse i kommunene.

Utvalgets forslag i kapittel 12.5 støttes, men gjennomføringen vil kreve økte bevilgninger til sektoren.

12.7 Styling av sektoren og foreldrebetaling

Moss kommune mener at kvalitetskravene til barnehagene vil styrkes gjennom de forslag til endringer i lov og rammeplan som er foreslått. Endringer og krav må gjelde alle barnehager uavhengig av eierforhold. Krav til tilsyn må forsterkes slik utvalget foreslår, men det må fortsatt være anledning til lokal tilpasning. Det blir viktig å sette kommunene i stand til å føre tilsyn, bl.a. med krav om barnehagefaglig kompetanse og tilstrekkelige ressurser, jf. kommentarer til 12.5 siste avsnitt.

Når det gjelder sterkere statlig styring av moderasjonsordninger for foreldrebetaling ser Moss kommune det hensiktsmessig å vurdere alternativ bruk av midlene, se også kommentarer under 12.2 og 12.3.

12.8 Kunnskap om barnehagens betydning

Moss kommune støtter forslagene.

13 Økonomiske og administrative kostnader

Moss kommune forventer at staten følger opp eventuelle endringer som følge av NOU 2010:8 med økte økonomiske overføringer til kommunene og andre berørte. Selv om flere av forslagene er av administrativ art, vil det stille krav om tid til implementering, systematisk arbeid, kartlegging, dokumentasjon og bevisstgjøring av personalet. Mange av de foreslåtte tiltakene er tidkrevende for barnehagepersonell og administrasjon og bør føre til økt innsats i form av bemanning og midler til kompetanseheving.